

КЛАСТЕРНА СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ УКРАЇНИ В ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД

Іван Коркуна
канд. екон. наук,

*Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського (Україна)*

Відновлення зруйнованої війною української економіки потребує великих коштів. Завдано великі збитки економіці України у зв'язку із пошкодженнями та руйнуваннями інфраструктури регіонів та усіх галузей господарювання. За інформацією міжнародних аналітиків пошкодження оцінюють на рівні 650 млрд доларів США. На території України знищено 27 нафтобаз, що завдало великої шкоди та проблем для усіх галузей господарювання, а особливо аграрному сектору. Міжнародний валютний фонд прогнозує, що економіка України скоротилася в період війни щонайменше на 35 відсотків, а Росії на 8,5 відсотка, за оцінкою аналітиків S&P Global Market Intelligence Україна може повернутися до довоєнного стану за 5 років, а РФ за 10 років.

За інформацією департаменту монетарної політики НБУ у виданні Forbes Ukraine, збитки України за рахунок вторгнення Росії становлять 92,3 млрд доларів США.

Важливим чинником сьогодення стало оголошення Міністерством фінансів США нових економічних санкцій – це заборона імпорту російського золота, найбільшого експорту Москви за межами енергетичного сектора [2].

Варіанти як можна взяти кошти в агресора для відновлення економіки України, а саме:

- це репарації, заморожені кошти Центрального банку Росії (близько 350 млрд доларів США);
- це арештовані кошти російської номенклатури (близько 150 млрд доларів США);
- це кошик активів, які розпорошені по всьому світу (мільярди доларів США), під які будуть випущені боргові розписки, що будуть продані на світовому фінансовому ринку;
- це інші ресурси США, ЄС, міжнародних організацій та фондів, отримання кредитів МВФ та ЄБРР та внутрішніх ресурсів.

Прийняття України кандидатом у члени ЄС відкрило коридор програми економічної допомоги відбудови країни в післявоєнний період.

Після Другої світової війни в межах програми економічної допомоги країнам, які постраждали, був план, який висунув держсекретар США Джордж Маршалл. За статистикою, у післявоєнний період у більшості західноєвропейських країн сільськогосподарське виробництво було на рівні 83 %, промислове виробництво – на рівні 88 %, а експорт – лише 59 % порівняно з 1938 роком. У Німеччині показники були ще нижчі, а саме: промислове виробництво – 55 %, а сільськогосподарське – 25 %. Згідно з цінами 2013 року США надали тринадцяти країнам Європи допомогу розміром 148 млрд доларів США.

«План Маршалла» – це одна з найпотужніших економічних програм в історії людства, яка за короткий час відновила економіку і суттєво підвищила конкурентоспроможність європейського експорту. За чотири роки ВВП західно-європейських країн зріс на 33 %, сільськогосподарське виробництво – на 11 %, промислове – на 40 % та обсяг торгівлі на 40 % [1].

Тож у післявоєнний період в Україні очікуємо аналогічний план, який буде фінансово наповнений репараціями та іншими джерелами фінансування.

Запропоновано кластерну модель управління економікою в післявоєнний період.

Введемо позначення:

Кп – кластер промисловості;

Кс – кластер сільського господарства;

Кр – кластер послуг;

Кт – кластер торгівлі;

Кф – кластер фіскальний;

Е – економічний потенціал країни;

Рі – підприємства країни;

Ф – фінанси на відновлення економічного потенціалу;

Р – ризики на регіональному рівні, які виникли в період вторгнення;

N – кількість підприємств галузі;

Фі – фінанси регіональні.

Тоді

$$E = \sum (Kп + Kс + Kр + Kт + Kф).$$

Розглянемо у формалізованому варіанті фінансування кластеру **Кп**:

$$Kп = \sum (Pі),$$

розглянемо задачу оптимізації – **mini max** де:

$$Pі = P_i \times \Phi \times R,$$

якщо $R \leq 1$, то

$$\Phi = \sum (Q + \Phi_i),$$

де $Q = \Phi / N$,

тоді $P_i = P_i + \sum (Q + \Phi_i)$,

тоді $K_{\Pi} = \sum [P_i + \sum (Q + \Phi_i)]$,

при $R > 1$, $Q = 0$;

$$P_i = P_i + \sum \Phi_i,$$

тоді: $K_{\Pi} = \sum (P_i + \sum \Phi_i)$.

Для прискорення встановлення економічного потенціалу необхідні додаткові заходи в кластері фіскальної політики – **КФ**, а саме:

- спрощена система оподаткування для відновлення бізнесу терміном на три роки (податок на нерухомість, земельний податок, податок з обороту 2%);
- податкові пільги для АПК та військово-промислового комплексу (звільнення від податку на прибуток, скасування ПДВ на ввезення обладнання, зниження податків на землю та нерухомість);
- податкові і митні пільги для індустріальних парків (скасування ПДВ за умов імпорту нового обладнання для власного використання індустріальним парком та звільнення резидентів індустріального парку від податку на прибуток упродовж 10 років);
- інвестиції фонду TASIS здійснювати за принципом фонду FARE (відтермінування в системі оподаткування).

Список використаних джерел

1. 5 червня 1947: План Джорджа Маршалла – Цей день в історії [Електронний ресурс]. – URL: <https://www.jnsn.com.ua>
2. В ОП оцінили збитки України через війну і розповіли, як їх компенсуватимуть [Електронний ресурс]. – URL: <https://suspilne.media>